

ŠVÝCARSKO 2006

Dlouho jsme přemýšleli kam se vydáme na náš rodinný evropský letní výlet. Do velkých měst a za kulturou se nám znovu nechtělo. Rozhodnutí a výběr byl tentokrát zcela na mě. Probírali jsme různá místa, různé země. Máme jich na seznamu mnoho, které bychom chtěli v Evropě vidět. Nakonec jsem zavřela oči a začala si představovat místa, která bych chtěla vidět. V myšlenkách se mi začaly objevovat zelené hory, louky a paseky, jehličnaté stromy a jezera. Po šťavnaté zeleni, která nám tu ve vyprahlé Kalifornii chybí, se mi občas zasteskne. Napadlo mě Švýcarsko. Bruce tam zajel kdysi jen na skok a já před sedmnácti lety s rodiči při prvním výletě na západ. To mě přimělo trochu si na Švýcary zavzpomínat:

Před sedmnácti lety jsem plánovala cestu do Ameriky, ale rodiče pocítili povinnost, ukázat mi nejdřív „ZÁPAD“ zde, na domácím evropském kontinentě. Obávali se, že když poprvé v životě vyjedu z komunistické země hned do Ameriky, způsobí mi to šok, a tak bych prý měla začínat se západní Evropou tady u „NÁS“! Zvolili pro mě týdenní trasu přes Rakousko, Lichtenštejnsko, Švýcarsko a zpět přes Německo domů. Bylo mi právě 18 let a vše jsem velmi prožívala. Doma v Československu vládla stále ještě totalita, ale už ne na dlouho. Komunismu pomalu docházela síla, moc i peníze, a tak i vy si možná budete pamatovat, že se dalo vyjet, když jste složili do banky požadovanou částku valut, nejlépe od příbuzných ze západu. Když jsme přešli Česko-rakouskou hranici, maminka na tatínka začala naléhat, aby okamžitě zastavil auto. Pamatuji si, že zmatený otec zastavil na prvním možném místě, někde na kopci nad rozlehlou planinou plnou polí a luk, na můj vkus až nepřirozeně upravenou. Maminka vyběhla z auta, přinutila i mě vylézt z auta a přikázala mi, abych zhluboka dýchala. Když už jsme tam nějakou tu chvíli procvičovaly naše plíce, zvědavost mi nedala a maminky jsem se zeptala proč tu musím tak hluboce dýchat. Maminka odvětila, ať prý jen dýchám dál, že tento vzduch je velmi jiný. Opět jsem odvětila, jak může být tak moc jiný, když jsme právě překročili československou státní hranici? Maminka se na mě

významně zadávala a dojatě pravila: „Je to jiný vzduch, je totiž svobodný..... cítíš, jak se člověku hned jinak dýchá??

„..... Upřímně řečeno, v té době jsem žádný rozdíl v dýchání nepocítila, ale později jsem si na tu naši symbolicky svobodnou zastávku často vzpomněla. Vzpomněla jsem si na ni znovu a bylo rozhodnuto kam se pojedete v létě 2006- Švýcarsy ☺

Odlétali jsme 24.7. z Prahy v odpoledních hodinách. Bylo pondělí, horko pokračovalo a jižní spojka v Praze byla úplně ucpaná kamiony které mířily za prací. Táta, který nás oddaně vozil na letiště i z letiště při každém z našich výletů nás tentokrát vysadil na nové stanici metra Depo Hostivař a odtud jsme si dojeli až na letiště. Z dejvické stanice jezdí městský autobus 119 k terminálům, anebo je možné počkat na „kyvadlový“ autobus, který jede přímo a bez zastávek také až k terminálům. Tento autobus je sice rychlejší, ale také poměrně dražší a MHD lístky vám na něj neplatí. Přesto se nám zdálo jistější Prahu přefrčet metrem, než zůstat viset někde uprostřed dálnice a zmeškat náš let. Letěli jsme švýcarskou společností Easy Jet. Mají nová, čistá letadla a jejich letenky jsou za příznivé ceny. Musíte však počítat s tím, že v ceně letenky je pouze nápoj, ostatní si musíte koupit sami na palubě za hotové peníze. České koruny neberou, pouze eura nebo švýcarské franky. Mnoho leteckých společností se snaží ušetřit na své režii. Po teroristickém útoku na New York a Washington, D.C. v roce 2001 se z letadel nejprve vytratil kovové příbory a začali se k jídlu podávat pouze umělé vidličky či lžíce. Na kratších letech jste dostali pouze svačinu do ruky, kterou jste si u některých společností prostě jen vyzvedli z lednice u letadla, jako kdyby jste byli na cestě do školy. Dnes už je úplně běžné, že vám při letu na kratší vzdálenost nedají jídlo žádné. Rozepisují se o těchto změnách záměrně, protože mnoho mých známých, kteří nelétají pravidelně, se mi často na tyto otázky ptají. Doporučuji proto, aby jste si podmínky vždy zjistili u letecké společnosti předem a nechali si přesně vypsát co se započítává do letenky a co ne. Zákony vzdušného cestování se mění téměř denně a je proto dobré sledovat jejich webové stránky, kde vycházejí novinky pravidelně. Kdo je připraven není překvapen.

Než jsme se nadáli, přistávali jsme po necelých 50-ti minutách v Basileji. Basilej neboli Basel (Bázl) je staré historické město, založené roku 44 před. n.l. Římany. Z letiště v Baselu je možné vyjít do třech zemí: Švýcarska, Německa a Francie. Museli jsme dobře hlídat východy, abychom náhodou neskončili v zemi do které jsme nepřijeli ☺ Z letiště jsme přešli do našeho hotelu Ramada, který je vystavěn jako moderní mrakodrap v centru města. Náš hotel byl částečně hotel a částečně byli jeho prostory pronajaté firmám k užívání. Klíč (zakódovaná plastická kartička) od našeho pokoje byl mnohoúčelový. Sloužil nejen jako klíč k pokoji, ale také jako klíč k výtahu. Výtah se dal zavolat pouze tímto „klíčem“ a rovnou nám ukázal, který z výtahů (1-6) přijede nejrychleji a vysadí nás v našem patře. Lidé, kteří neměli v hotelu co dělat, se takto nikdy k našemu pokoji nemohli dostat a my zase naopak nemohli procházet patra, která nebyla určena pro hotelové hosty. Zdálo se nám to jako velmi dobrý bezpečnostní systém s kterým jsme se ještě nikdy a nikde nesešli. Venku nás opět sužovalo velké horko, ale jíst jsme museli, a tak jsme se vydali do starého původního města vystavené Římany. V Basileji se mluví sice německy, ale děkují francouzsky-merci a zdraví se italsky-čao. Je zde výborný systém veřejné dopravy, především tramvají, podobný pražskému. Tramvaje jezdí často a všude, a i když se přes léto velká historická část Basileje rekonstruovala, hlavně silnice a koleje, dopravu to nijak neochromilo. Město je sice čisté, ale je nemožné přehlédnout všudy přítomné kuřáky, kterými Švýcarsko oplývá. Pokud jste kuřák, Švýcary by byli pro vás rájem. Kouřit je dovoleno absolutně kdykoliv a kdekoliv. Pamatuji si, že i kdysi na letišti v Curychu jsem se, tehdy s maličkými dcerami, dusila kouřem, ale nenapadlo nás, že se s kuřáky budeme na každém kroku potýkat i o mnoho let později. Náročný den jsme zakončili výbornou večeří a vrátili si pořádně odpočinout do hotelu. Druhý den jsme pokračovali do Luzernu.

Město Luzern nám bylo doporučeno všemi cestovkami které jezdí do Švýcar. Koupili jsme si rodinnou permanentku na vlaky. Platí pouze rodiče a děti se s vámi vezou zdarma. Vlak nám ráno z Basileje odjížděl přesně na čas. Rozhodně se nevyplatí ve Švýcarech přijít někam pozdě,

dokonce ani o půl minuty ne. Vlaky vyjíždějí přesně a průvodčí nečeká na nikoho. Milujeme s Brucem přesnost a ta švýcarská nám velmi vyhovovala. Nasedli jsme na rychlík, který nás dovezl do Luzernu a pokračoval dál až do italských Benátek. Luzern je menší město než Basilej. Leží na krásném místě u rozlehlého jezera Luzern a je obklopeno horami se zasněženými vrcholky. Luzern je plný hotelů, restaurací, kavárniček a obchůdků pro turisty-všudybyly. Ubytovali jsme se nejprve v našem hotelu Kaskáda, abychom se osvěžili a zbavili kufrů, které jsme od rána všude za sebou vozili na kolečkách. Hotel Kaskáda byl opět přímo v centru a jeho umístění jsme si nemohli vybrat lépe. Byl to však hotel starší, a tím pádem neměl zavedenou klimatizaci. Brzy jsme zjistili, že žádný hotel v centru Luzernu nemá zavedenou klimatizaci, protože to prostě nepotřebují. Toto léto bylo jiné a horké dny s teplotami okolo čtyřicítky se nevyhnuly ani švýcarskému podalpí. Našli jsme si proto hned lákavou turistickou trasu do chladnějších hor a spěchali do blízkého přístavu odkud nám odjížděla loď. Trvalo něco přes hodinu, než loď přešla krásné a chladivé vody jezera Luzern a přistála u lanové dráhy, která nás vyvezla na horu Pilatus. Výstup na horu pozemní lanovkou byl kouzelný a po cestě nás doprovázel orchestr zvonců, které nosí švýcarské krávy na krku a pasou se téměř všude v horách kde roste tráva. Také kozy a kamzíci běhali po těch nejneschůdnějších místech. Na vrcholku Pilatusu bylo příjemných 19 °C a vál studený vítr. Obešli jsme celý vrcholek ze kterého byl výhled na široké okolí Luzernu. Modré jezero a zelené kopce pod námi, modrobílé hory všude okolo nás. Kostelíčky vystavěné i na tom nejvyšším vrcholku a dřevěné chalupy se stády krav jen podtrhují typické Švýcarsko. Švýcarská vláda dobře ví, za čím se sem turisté z celého světa sjíždějí, a tak každému farmáři dává velké úlevy na daních, když si ponechá nějakou tu kravku ozdobenou zvoncem. Všechny zúčastněné strany jsou pak spokojené. Vláda dostane peníze od turisty, turista originální scenérii od místních farmářů a farmář úlevu od vlády. Když se takhle rozhlížíte po kraji, jediné co občas nezapadá do klasického pohledu jsou vojenské odpalovací rampy, kterými jsou švýcarské hory protkané. Švýcarsko nemá žádnou stálou armádu, ale každý Švýcar prochází vojenským cvičením, může mít doma zbraň a v případě nutnosti by byl celý stát prý mobilizován do

několika hodin. Naposledy se Švýcarsko mobilizovalo v druhé světové válce. Některé vojenské objekty jsou snadno k vidění, některé jsou však velmi střežené, tajné a nepřístupné.

Dolu z hory Pilatus jsme se opět dostávali lanovkou, tentokrát však menší, závěsnou a rychlejší. V půli cesty jsme objevili velký zábavný park v lese, a tak jsme přerušili sestup a užili si zbytek odpoledne na horském toboganu-klouzačce. Zpět jsme se vrátili až po západu slunce, spokojeni a vyčerpani. Horké zdi hotelu Kaskáda sálali a naše pokojíky v podkroví měli asi 50 °C. Teplo jsem nejhůře snášela já a Míša. Nepamatuji si, že by mi kdy bylo takové horko. Nebylo to jen samotné horko, ale také ta těžkost vzduchu, která člověka udolá. Namočila jsem dvě velké, froté osušky. Přikryli jsme se s nimi jako peřinou, a tak usnuli a spali až do rána.

Jsme třetí den ve Švýcarech a druhý den v Luzernu. Je 26. července. Lidé se nám v Luzernu velice líbili. Byli slušní, jemní a velice nápomocní. Domlouvali jsme se především angličtinou a někdy se snažili do hovoru vhodit kousky italštiny či němčiny. Švýcaři hovoří především německy, pak francouzsky, italsky a ani ne jedno procento hovoří rétorománštinou. Většina populace je vyznání katolického nebo protestanského, a také zde žije velmi malá skupinka židů a muslimů. Švýcarsko je velmi stará země s bohatou historií, a statečnými občany, kteří jsou na svou zem velmi hrdí.

Po prohlídce celého městečka, po kterém jsme se nechali povozit vláčkem na gumových kolech, jsme se vydali k jezeru. Na všechny padala únava z horka a hlavně děti potřebovaly po vzdělávacím dopoledni trochu té vodní zábavy. Nejprve jsme se projeli na lodičkách se šlapadly a užili při tom mnoho legrace. Na jezeře potkali další loděře, kteří k nám přijížděli poklábosit. Obyvatelé Luzernu byli nadšení teplíčkem, které je v podhorském městě velmi vzácné, a tak se koupali doslova všude, skákali do vody rovnou z chodníku, který se vinul podél nábřeží. Na sklonku dne jsme zašli na pláž k jezeru. Byli tam především místní lidé. Zapadli jsme mezi ně a sledovali jejich

životy. Jak se baví, jaké hry hrají, co pijí a jedí a čím se ve svém volném čase zabývají. Život mladých či starších lidí se občas od státu ke státu liší, avšak život rodin s dětmi je na všech místech velmi podobný.

Maminky se mazlí s dětmi všude na světě stejně a tatínkové své ratolesti učí trpělivě plavat, jezdit na kole či hrát kopanou a nenápadně přitom sledují okolí, zda také vidí jakého šikovného potomka mají. Je proto pro nás velmi snadné navazovat kontakt s rodiči jiných dětí a slova k tomu ani nepotřebujeme. Stačí, když se na šťastnou maminku usměji nebo pokyneme na pyšného tatínka a rázem máme na cestách spřízněnou duši. Nikdy na tato setkání nezapomínám, jelikož podle nich vidím, že láska je všude na světě silnější než zlo. A láska k dítěti je ta nejsilnější láska jakou může kdo kdy zažít, a to se nemění ani v jiné zeměpisné délce či šířce, u jiné barvy pleti či víře. Naše dcery v luzernském jezeře přímo řádily a k jejich nejsilnějším zážitkům určitě patří plavání s kachňaty, která u jezera žijí a lidí se nebojí. Bruce šel s dětmi k jezeru rovnou, já jsem si dovolila okliku. Mám ráda chvílku jen pro sebe, kdy se můžu sama projít a pozorovat věci které zajímají pouze mě.

V Luzernu se denně pořádají koncerty a tady jsem šla okolo místa, kde to sálalo nádhernou letní atmosférou, grilovanými pochoutkami a jazzovým zpěvem. Lidé se proplétali davem sem a tam, v ruce drželi kelímek s nápojem či talířek s pečínkou. Byli tam různí lidé. Bohatí, chudí, mladí, staří. Lidé - diváci i lidé, kteří si přišli zatancovat nebo zazpívat. Všichni měli ale jedno společné - dobrou náladu a mě se mezi nimi velmi svobodně a lehce dýchalo. V duchu jsem se vrátila k mojí mamince a řekla si, že na tom západním vzduchu bude i dnes něco jiného.

Čtvrtý den našeho cestování opouštíme Luzern a v Interlakeniu měníme vlak do našeho dalšího cíle - Murrenu. Murren je malé horské městečko vysoko v horách, a než se k němu dojede je cesta vlakem cestou vyhlídkovou. Tolik krásy na dívání.....Bruce zaujala stavba rodinných domků v horách. Teď v létě jsme jich viděli několik. Povrch se vždy nejprve musí srovnat do roviny, aby se dům mohl posadit na plochý základ. V kopcích je to velmi těžké, a proto tu na to mají speciální bagry, které se chapadly zachytí do kopce, aby se při práci neskutálely

dolů. Náš vlak i každý další, kterým jsme ten den jeli, byl plný turistů a to hlavně dětí školního věku. Cestovaly s batohy a různými ranci a byly slušní a hodní. Murren je tak vysoko, že se tam nelze dostat jinak než lanovkou nebo pěšky, autem mohou pouze místní nebo zásobování. Zde se nám konečně začalo ochlazovat, viděli jsme první sníh na vrcholcích, které k nám byly na dosah. Konečně jsem pochopila odkud pocházela hrdinka dětských knížek Heidi, děvčátko z hor, které jsem jako malá tak ráda četla. Murren nemá víc jak pár desítek obyvatel. Všechny horské domky, většinou dřevěné, jsou ověšeny nádhernými muškáty a květinami všech druhů i barev. Náš hotel Edelweiss byl na konci městečka. Edelweiss je jméno bílé horské sasanky a Švýcaři jí mají často vyobrazenou na svých suvenýrech. Byli jsme nadšeni, jak z Murrenu, tak z hotelu, který byl vystavěn na úpatí skály a pohled z našich pokojů směřoval do hlubokého údolí nad nímž se tyčily vysoké hory. Každé ráno, když jsem otevřela okno se mi přímo před zraky rozprostřel neskutečný výhled do údolí s divokou řekou a vodopády, hory a kopce. Také rogal na kterých se vznášeli dobrodružní turisté okolo našich oken dolu do údolí. Náš pan a paní domácí, Daniel a Sandra, byli ti nejhodnější a nejochotnější domácí, jaké si můžete jen přát. Máme na ně stále spojení, takže pokud by jste do Murrenu někdy cestovali, rádi jejich hotel doporučíme. Murren je totiž také lyžařským centrem a v zimě sem jezdí lidé z celého světa za lyžováním. Lyžařské vleky byly na každém kroku a další, nové a větší jsme viděli stavět. Louky plné kvítí, cinkání zvonců hnědých krav, vysoké stromy, zasněžené hory a zelené kopce, co jsme dosud viděli z dálky, byly zde tak blízko, že jsme si na ně mohli sáhnout. Prošli jsme přilehlé kopce, proběhli se na loukách a napili z potoka. Druhý den ráno jsme vyjeli lanovkou až na úplný vrchol nejvyšší hory v okolí - Shilthorn. Naše paní domácí, žena asi v mých letech, vyšla ráno před hotel, zkušeným okem zhodnotila situaci na Shilthornu, který byl od hotelu vidět a pravila, ať nemeškáme, že teď tam svítí, ale že se to může rychle změnit. Na Shilthornu se kdysi filmoval jeden ze slavných Bondovek a Bruce si film živě pamatoval, jak se Agent 007 s nepřítelem honil po vrcholcích Shilthornu a přeskakoval z lanovky na lanovku. Shilthorn je opravdu místo jako z filmu. Z hory je opravdu vidět široko, daleko, a my měli štěstí, že

jsme stihli jasné počasí. Mnoho lidí sem vyjede, pak se ale rozejdou po různých okolních stezkách a jen malé procento lidí zůstává na vrcholku v otáčivé restauraci na oběd, kam jsme se poté uchýlili i my. Nejprve jsme se vydali na malou procházku po červené značce, která vedla po hřebenu skal. Mám hrůzu z míst, kde se nemám čeho zachytit, a tak tomu bylo i zde. Balancovali jsme po hřebenu hory až na její výběžek a já jen doufala, že na mě zemská přitažlivost nebude tolik působit. Bruce i děti ze mě měli legraci, protože ve finále jsem se už po hřebenech plazila a zachytávala se velkými kameny. Jako cíl jsme si určili vzdálený výběžek, který se zdál celkem blízko, ale nakonec nám celý výšlap trval víc jak hodinu. Na výběžku odpočívalo více lidí a my jsme se tam setkali asi s deseti. Všichni jsme byli ze Spojených států a polovina z nás z Kalifornie - podle těchto setkání vždy vidíme jak je ten svět malý. Přitom při cestě na horu jsme nezaznamenali žádné Američany, ale jelo s námi mnoho Evropanů (i Češi) a celé turistické výpravy Číňanů. Vyfoukání studeným větrem jsme se s radostí usadili u oběda a dali si teplou dršťkovou polévku s výborným křupavým chlebem a špagety ala James Bond ☺ Ve Švýcarech je jídlo vesměs velmi chutné, podobné tomu našemu - českému, také italskému či francouzskému. Jen s tím rozdílem, že je všechno tak trochu propečené až připálené. To je u některých jídel velmi chutné a hlavně u propečeného chleba. Dolu do Murrenu jsme již sjížděli za velké horské bouřky, která vytvářela dramatickou kulisu celých hor. V Murrenu jsme objevili sportovní centrum rodinného typu a každý podvečer chodili plavat do zdejšího bazénu. Bouřka se přenesla i nad Murren a začalo hustě pršet. Vzduch byl díky dešti čistý a voňavý. Vyšla jsem do lijáku a chodila tak dlouho, až jsem byla úplně promáčená. Cítila jsem se skvěle. Bruce mě pak dohonil s deštníkem a v jedné z kavárniček si se mnou dal horký čaj. Jednoduché věci nám vždy přinesou to největší potěšení: slunce, moře, hory anebo procházka v dešti. Život a naše štěstí je ve své podstatě velmi jednoduché, to jen my lidé z toho někdy děláme vědu.

Jsme šestý den na cestách po Švýcarsku, opouštíme Murren. Máme za sebou dvanáct hodin vydatného spánku. Chladivý horský vzduch, procházka a plavání vykonalo své. Bruce i Katunka by se do Murrenu

chěli vrátit v zimě, ale z praktického hlediska se jim to snažím rozmluvit. Tak snad neshledanou zase někdy v létě. Náš vlak tentokrát jede trochu jinudy a tím pádem projíždíme hlavní město Bern. Bern leží na řece Aare a jeho název pochází od slova Medvěd-Bar, pojmenován Bertholdem V. na město Barn, později Bern. Legenda praví, že medvěd bylo první zvíře které zde šlechtic ulovil a podle toho pojmenoval i nově založené město. V Bernu jsme se nezastavovali, ale vše co jsme o něm nastudovali svědčí o tom, že hlavní město s místní universitou také stojí za návštěvu. Zpět do Basileje jsme dorazili až k večeri.

O Švýcarech se traduje, že to nejsou velmi příjemní lidé a že si drží cizince od těla. Z našich zkušeností mohu potvrdit, že na každém šprochu, pravdy trochu. Ani k nám se Švýcaři nechovali s přehnanou ochotou, ale na druhé straně jsme potkali i nemálo příjemných lidí, kteří nám ochotně pomohli či poradili. Není to tu však pravidlem. Tak jako všude lidé z větších měst, kteří žijí ve větší anonymitě jsou méně ochotní a více rezervovaní. Lidé z méně zalidněných oblastí jsou více hovorní, přátelštější a příjemnější. Při našich cestách také zjišťujeme, že jakou náladu a energii vyzařujeme my, stejně tak se nám vrací. Většinou se mi nestává, že by někdo, koho slušně požádám o radu, či pomoc byl nepříjemný. I ve Švýcarech pokorně a trpělivě čekali až ze sebe v obchodech s jídlem vykoktám co potřebuji a ochotně se mnou přecházeli od pultu k pultu, abych jim ukázala vše, co jsem si vyhlídla. V autobusu z letiště nás nechali svézt zadarmo jen proto, že jsme neměli rozměněné franky a řidič velké bankovky prostě nebral. Jiná paní, také Švýcarka mi pak ochotně peníze rozměnila a ještě jsme se zasmáli její němčině a její angličtině. Snažíme se soustředit na to pozitivní, a to ostatní přijde samo. Pokud se člověk soustředí pouze na negativa, to lepší ho jaksi mine.

V Basileji jsme měli ještě jeden den. Navštívili jsme to nejlepší muzeum hraček jaké jsme kdy viděli. Byli jsme překvapeni na jak dlouho jsme se zabavili prohlížením domečků pro panenky z kterých tu byla vystavěná celá města. Tato sbírka je unikátní a podobnou jinde na světě nenajdete. Po obědě jsme se rozdělili a Katunka, která si chtěla číst

a relaxovat se vrátila do hotelu. Bruce, Míša a já jsme se na zbytek odpoledne uvelebili na místním koupališti a znovu tak měli možnost strávit den mezi místními. Švýcarsko je údajně jednou z nejbohatších a také nejdražších zemí na světě, ale podle jejich obyvatel to nepoznáte. I když nevypadají nejhůře, nepečují o sebe natolik, jak jsme předpokládali. Přestože mají všude mnoho vlasových salonů, nenavštěvují je asi velmi často. Také jejich oblečení není nijak úžasné a to jak pečují o své zdraví s věčným vykuřováním je také překvapující. Při vstupu na koupaliště automaticky rozdávali přenosný popelník na tyči, který si zapíchnete vedle své deky či lehátka. Při odchodu plný popelník opět všichni spořádaně odnesli k východu a zavěsili na své místo. Nenašli jsme jedinou rodinu, která by nekouřila. Pouze těhotné ženy, děti a lidé kteří zrovna plavali nežmoulali v ruce cigaretu. Pozorováním průměrných občanů bychom tedy rozhodně nepoznali, že jejich příjem na osobu je jeden z nejvyšších na světě, že má Švýcarsko údajně jednu z nejvyšších životních úrovní a nezaměstnanost je tu velmi nízká. Švýcaři mají také velmi čisté životní prostředí, dobrou výživu a dobré stabilní zázemí k vývoji země i jednotlivce. Podle veškerých světových měřítek je Švýcarsko zapsané téměř jako dokonalost sama. (I kladného může být asi nadbytek, a tak si Švýcaři osvojili nadměrné kouření které balancuje jejich jinak bezchybné žití. Uzavřeli jsme nakonec s Brucem naši teorii na věc 😊). Základ úspěšné, švýcarské ekonomie je bankovníctví, mezinárodní obchod, a také výrobní průmysl (hodinky, textil, chemikálie, léčiva, mléčné výrobky a čokoláda), zemědělství, turismus, zimní sporty. Žije zde 7 milionu obyvatel. Přestože je Švýcarsko tzv. zemí neutrální, hraje velice důležitou roli na evropské i světové scéně. Je zde umístěna hlavní evropská kancelář Spojených národů a také hlavní základna mezinárodního Červeného kříže. Švýcarsko má také rozhodující vliv na mezinárodní humanitární vztahy. Švýcarsko je federativní republika pod kterou spadá 26 kantonů. Kromě vlády federativní, má i každý kanton svou vlastní vládu se svými vlastními zákony. Švýcarsku vládne tzv. Federativní Sdružení v čele s federativním konzulem a konzuly jednotlivých kantonů.

Sedm dní nám ve Švýcarech uteklo jako voda. Z Basileje jsme odlétali 31.7. na dva dny do Prahy, a pak již zpět, domů, do Ameriky.